

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

AKERSONI OÜ (Päinurme Kodu)
info@akersoni.ee,
info@painurmekodu.ee

27.08.2024 nr 5.1-3/23087-3

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 1.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse (ÜHteenus) osutamise vastavust SHSis ja sotsiaalkaitseministri 19.06.2023 määruses nr 36 „Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele“ (määrus) sätestatud nõuetele ning majandustegevuse nõuete täitmist tulenevalt majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 30 lõikest 2.
- 1.3. Järelevalve teostamise koht: Päevakeskuse 1, Päinurme küla, Järva vald, Järva maakond, 72502, AKERSONI OÜ (Päinurme Kodu).
- 1.4. Paikvaatluse aeg: 06.08.2024.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) õiguse ja järelevalve osakonna järelevalve talituse juhtivspetsialist Svetlana Kubpart, peaspetsialistid Kadri Plato ja Inna Tamm (järelevalvemeeskonna juht).
- 1.6. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: paikvaatlus, dokumentide vaatlus ja analüüs, vestlused, e-kirjavahetus.
- 1.7. Järelevalvetoimingutes osalesid juhataja Elena Erm ja juhatuse liige Kaja Koger.

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

Sotsiaalkindlustusamet tuvastas, et AKERSONI OÜ (Päinurme Kodu) ei ole täitnud MSÜS § 30 lõikes 2 sätestatud nõudeid, mille kohaselt on ettevõtja kohustatud tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest teatama tegevusloa andmiseks pädevale majandushaldusasutusele (SKA) viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul.

Hooldekodu ei ole täitnud MSÜS § 29 sätestatud ettevõtja hoolsuskohustust ning ei ole tulenevalt MSÜS § 30 lõikest 2 teatanud majandustegevusega seotud asjaolude muutumisest (töölepingu sõlmimisest, töösuhte lõppemisest) hiljemalt viie tööpäeva jooksul.

Kontrollimistel (01.08.2024 ja 13.08.2024) selgus, et MTRis on kanded töötajate (M.A., E.K. ja E.T.) kohta, kelle töösuhe teenuseosutajaga oli lõppenud ja hooldekodus osutavad vahetult ÜHteenust töötajad (H.O., A.T.), kelle andmed MTRis puudusid ning kelle vastavus SHSis kehtestatud nõuetele ei olnud teada.

Hooldekodu on järelevalvemenetluse ajal (13.08.2024) töösuhte lõpetanud töötajate andmed MTRist eemaldanud ja puuduvad vahetult teenust osutavate töötajate andmed kandnud MTRi ning rikkumise kõrvaldanud.

Võttes arvesse, et Päinurme Kodu on rikkumise kõrvaldanud lõpetab Sotsiaalkindlustusamet järelevalvemenetluse.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

3.1. Üldandmed

SKA algatas järelevalvemenetluse 01.08.2024 ning etteteatamata paikvaatlus viidi Päinurme Kodus läbi 06.08.2024.

Hooldekodule on 08.09.2023 väljastatud tegevusluba SÜH000175 ÜHteenuse osutamiseks maksimaalselt 54le inimesele tegevuskohas Päevakeskuse 1, Päinurme küla, Järva vald, Järva maakond, 72502.

Hooldekodu tegutseb ühekorruselise hoone kahes korpus, kus esimeses korpus kohti 36 ja käesoleval aastal avatud teises korpus on kohti 18.

Majandustegevuse registrisse (MTR) oli 01.08.2024 seisuga kantud 17 hooldustöötajat, neist viis olid abihooldajad.

Hooldekodu veebilehel www.painurmekodu.ee on avaldatud ÜHteenuse osutamist puudutav teave: hooldekodu kontaktandmed, asukoht, teenuste kirjeldus, ja kohamaksumuse info:

Koht kahekohalises toas (hooldustase üks) 1430 eurot;

Koht kahekohalises toas (hooldustase kaks) 1600 eurot;

Koht ühekohalises toas (hooldustase üks) 1670 eurot;

Koht ühekohalises toas (hooldustase kaks) 1840 eurot.

Teenuse hind ei sisalda arsti visiiditasu, ravimeid, haigla voodipäevatasu, tasu meditsiinilise transpordi eest.

Isiku hooldamisega seotud kulud on 730 eurot.

Paikvaatluse ajal oli Päinurme Kodus 47 teenusesaajat, esimeses korpus 35 ja teises korpus 12.

3.2. SHSis ja määruses nr 36 sätestatud nõuete täitmine

3.2.1. SHS § 20 lõigete 1 kuni 3 ja [määruse § 2 lõigete 1 kuni 3](#) kohaselt on väljaspool kodu osutatava ÜHteenuse eesmärgiks turvalise keskkonna ja toimetuleku tagamine täisealistele isikutele.

Teenuseosutajal tuleb tagada teenusesaajale hooldustoimingud, majutamine ja toitlustamine ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad teenused, mis on määratud hooldusplaanis. Hooldustoimingud jagunevad isikuhooldustoiminguteks, tervise seisundiga seotud toiminguteks ning füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toiminguteks. Hooldustoimingute tegemisel tuleb teenuseosutajal tagada teenusesaajale privaatsus, tema tahte ja võimekuse arvestamine ning enne hooldustoimingu tegemist selle sisu selgitamine.

Õhkkond paikvaatluse päeval oli tõine, personal oli abivalmis ja orienteeritud koostööle. Teenusesaajad on majutatud hooldekodu kahte korpusesse, toad on ühe- ja kahekohalised. Hooldekodu ruumid olid väga heas korras (puhtad, soojad, õhk värske).

Majas on käsipuud, majast väljumiseks on kaldteed. Piisavalt on pesemisruume ja tualette, mis on ilmekalt märgistatud ja kohandatud liikumisraskustega isikutele kasutamiseks. Juhataja Elena Ermi sõnul on hooldekodul valmisolek võtta ÜHteenusele kõik soovijad. ÜHteenuse osutamisel suure agressiivsusega inimestele võidakse jääda hätta.

Teenusele saabudes võetakse kaasa isiklikud riided ja teenusesaajale olulised pisiasjad, pildid, fotod. Hooldekodus on kasutusel funktsionaalvoodid, vastavalt vajadusele lamatise-vastased madratsid. Abi kutsumiseks on turvasüsteem, käepaelad ja turvanupud, üldruumides ja õuealal on videovalve, hooldekodu territoorium on piiratud aiaga, värav on suletud. Juhataja sõnul töötab personal viisil, et märgata teenusesaajate olukorda ja abivajadust kogu tööprotsessi vältel, suurema abi- ja tähelepanuvajadusega inimesi teatakse, ringkäike tehakse regulaarselt, kuid ei dokumenteerita.

Paikvaatlusel tuvastati, et kahekohalistes tubades on kasutusel lakke kinnitatud vahekardinad, mis tagavad teenusesaajale privaatsuse. Teenusesaajate privaatsusnõudega arvestamist kinnitasid ka vestlused personali, teenusesaajate ja nende lähedastega.

Lähedased saavad teenusesaajaga kohtuda magamistoas, söögitoas, külalistetoas või soovi korral viia neid õue. Külastusaeg on E-P kell 13-19.00, külastuseks ei ole vaja ette teatada, kuid palutakse arvestada eakate varajase ööunega.

Vestlustes selgus, et paljud teenusesaajad kasutavad suhtlemiseks isiklikku telefoni, vajadusel töötajad abistavad telefoni laadimisel. Hooldekodu pakub ka võimalust teha videokõne või helistada hooldekodu üldnumbrile ja seejärel viiakse telefon teenusesaajani. Lähedaste mulje hooldekodu personalist on hea, töötajad annavad asjakohast infot, suhtlemisel ollakse viisakad ja sõbralikud.

Hooldekodu mõlemas korpuses on stendid, kuhu on koondatud vajaminev info teenusesaajale ja külastajale: päevakava, menüü, evakuatsiooniplaan, info ettepanekute ja kaebuste menetlemiseks, kaebuse esitamise vorm, Sotsiaalministeeriumi, Justiitsministeeriumi, SKA, Õiguskantsleri, Tööinspektsiooni, Ravimiameti ja Tervisekassa kontaktid.

3.2.2 Määruse § 2 lõikes 5 loetletud isikuhooldustoimingud

Hooldekodus valmistatakse toitu kohapeal, päevas on neli toidukorda, kell 9.00, 12.30, 18.00 ja 20.00 ootena kerge suupiste. Lähtudes teenusesaaja tervises seisundist ja vajadusest võimaldatakse peenestatud ja püreestatud toitu. Toitlustamine toimub söögisaalis või teenusesaaja toas, voodikeskseid abistatakse söömisel. Hoolduspersonal jälgib vedelikutarbimist ja vesi on teenusesaajatele kättesaadavaks tehtud, üldkasutataval alal olid näha karahvinid veega, tubades veega täidetud tilaga jooginõud, voodikesksete teenusesaajate vedeliku tarbimist dokumenteeritakse. Hooldustöö dokumenteerimiseks on kasutusel kliendipõhised töölehed, jälgimisleht tervisliku seisundi muutuste ja seedetegevuse kohta. Lamatisi osatakse ära tunda ja nende puhul käituda, alati teavitatakse medõde ja tehakse kanne päevaraamatusse. Õde märgib hooldajate toa stendile info toimingute kohta, mida hooldajad peavad teenusesaaja põhiselt tegema. Hooldekodus kannavad teenusesaajad isiklikke riideid ja jalanõusid, hooldekodul on olemas ka oma riiete varu. Riiete pesu toimub kohapeal, voodiriided pestakse pesumajas.

Mähkmete vahetamine toimub hooldustöötaja sõnul umbes kolm korda ööpäevas, vajadusel sagedamini, kasutatud mähkmete arvu ei dokumenteerita. Teenusesaajate ülekeha pesemist pesugraafiku järgi kindlal nädalapäeval kord nädalas kinnitasid nii teenusesaajad kui hooldustöötajad, abivahenditeks on pesuraam või pesutool, kanne pesu toimumise kohta märgitakse pesemislehele. Voodipesu vahetus toimub ülekeha pesemise päeval, määrumise korral sagedamini. Teenusesaajad kandsid paikvaatluse ajal riideid, mis olid puhtad, samuti oli puhas teenusesaajate voodipesu. Lähtudes teenusesaaja abivajadusest on toas olemas ka potitool.

Hooldekodu koridorides, elu- ja hügieeniruumides on olemas liikumis- ja hooldusabivahendeid nii teenusesaajatele kui hoolduspersonalile (käetoed, käsipuud,

rulaatorid, ratastoolid, libilinal, pesemisraamid -ja toolid ning tõstuk). Personal peab abivahendite olemasolu piisavaks.

Teenusesaajate transpordi sotsiaal-, tervishoiu- ja avalikele teenustele korraldavad enamasti lähedased või hooldekodu personal isikliku transpordiga, vajadusel tellitakse eraldi tasu eest invatransport.

Hooldustöötajad oskavad tegutseda teenusesaaja surma korral, paanika vältimiseks on hooldajate toa stendile paigutatud tegutsemise juhend kliendi surma korral.

3.2.3. **Määruse § 2 lõikes 6 loetletud tervises seisundiga seotud toimingud**

Tervises seisundiga seotud toiminguid teostavad vastavalt sõlmitud lepingule OÜ TNP Konsultatsioonid kaks meditsiiniõde, kes viibivad hooldekodus kohapeal kolmel päeval nädalas ja töötavad kokku koormusega 1,75. Õed teostavad õendusprotseduure (nt sidumine, veresuhkru mõõtmine jm) ja täidavad sellekohase dokumentatsiooni. Hooldajatega toimub suuline infovahetus teenusesaajate olukorrast ja hooldajate märkamistest. Õed jätavad hooldajate toa stendile teenusesaaja personaalsed hooldusjuhised, hooldajad kannavad info tehtud toimingute kohta teenusesaaja jälgimislehele ja vastavasse päevikusse. Hooldustöötajad on läbinud esmaabi koolituse ja oskavad ära tunda lamatisi ja eluohtlikke tervises seisundeid, anda esmaabi, jälgida üldist tervises seisundit, muutuste korral jagatakse infot kohe meditsiiniõega, vajadusel kutsutakse kiirabi. Tervises seisundiga seotud toiminguks on ka abistamine ja juhendamine ravimite manustamisel. Meditsiiniõed suhtlevad perearstidega, tellivad teenusesaajatele retseptiravimeid ja pikendavad retsepte. Teenusesaajate perearstid on samad, kes olid enne teenusele tulemist. Retseptiravimid asuvad personaliruumis lukustatud kapis, ravimid jagab nädala kaupa dosaatoritesse meditsiiniõde, teenusesaajatele jagavad ravimid välja hooldustöötajad.

3.2.4. **Määruse § 2 lõikes 7 loetletud füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingud**

Hooldekodu võimaldab teenusesaajatele mitmeid vabaaja tegevusi, tegevusjuhendaja eestvedamisel toimuvad võimlemine, laulmine ja ettelugemini. Teenusesaajaid kaasatakse ka hooldekodu igapäevaellu, soovi korral saab teha köögitoiminguid (kartulite ja õunte koorimine), heakorratöödel rohida, riisuda, talvel lund lükata. Tehakse käelisi tegevusi (munakarpidest süüteküünlade valmistamine, kampsunite harutamine). Igal päeval saab viibida värskes õhus, jalutada, istuda õues pingil või ratastoolis. Kui teenusesaaja ei ole suuteline või ei soovi vabaaja tegevustes osaleda, pakutakse talle tegevusi toas (raamatu või ajalehe lugemine, vestlemine).

Hooldekodu jagab teavet majas toimuvatest tegevustest, kaasab ja toetab lähedastega suhtlemist.

Esimese tegevusaasta täitumist planeeritakse septembris tähistada ühise perepäevaga, kus löövad kaasa ka töötajate pereliikmed.

3.2.5. **SHS § 21 lõige 2-5 (nõuded hooldusplaani)**

SHS § 21 lõikes 2 kuni 5 on kirjas nõuded, millele peavad vastama teenuseosutaja koostatavad hooldusplaanid. Hooldusplaan tuleb koostada 30 päeva jooksul alates teenuse osutamise alguskuupäevast, kaasates koostamisse teenusesaaja või teenuse rahastaja (lõige 2), koos hooldusvajadusega tuleb ära hinnata tervishoiuteenuse vajadus vastava kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja poolt (lõige 3), kirjas peavad olema hooldusteenuse osutamise eesmärk, eesmärgi saavutamiseks vajaminevad tegevused ning sagedus ja teenuseosutaja hinnang eesmärgi saavutamise kohta (lõige 4) ning hooldusplaanid peab üle vaatama ja vajadusel korrigeerima vähemalt kord poolaastas. Määruse § 2 lõike 1 kohaselt tuleb teenuseosutajal teenusesaajale tagada hooldustoimingud ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad toimingud ja teenused, mis on määratud hooldusplaanis. Paikvaatlusel selgus, et teenusesaajatele on avatud isikutoimikud, mille üheks dokumendiks on hooldusplaan. Isikutoimikud paiknevad hooldusjuhi ruumis lukustatavas kapis ning on kättesaadavad ka juhatajale ja juhatuse liikmele. Hooldajale on kättesaadav toimiku hooldusplaani osa, mis paikneb hooldajate ruumis. Kontrolliti viie (V.S, L.U, B.K., E.A., J.O.) juhuslikult valitud teenusesaaja

hooldusplaani. Hooldusplaanis on leitavad teenusesaaja andmed, tervises seisundi hinnang, isikutoimingute hinnang (mis sagedusega toiminguid tehakse, milles abi vajatakse ja vastutaja). Hooldusplaanid olid üle vaadatud kuue kuu möödumisel või sagedamini, kuid selgitust, millise tulemuseni vahehindamisel jõuti, välja toodud ei ole. Hooldustöötajate sõnul tegeleb hooldusplaanide koostamisega juhataja, hooldustöötajad annavad hooldusplaanide koostamiseks sisendi ja tutvuvad hooldusplaaniga, kuid seost oma igapäevatöö alusdokumendina pigem ei näinud. Koostatud hooldusplaanid olid täidetud arusaadavalt ja isikukeskselt. Juhataja sõnul kaasatakse hooldusplaani koostamisse teenusesaaja, või tema lähedane, hooldusjuht, hooldajad ja meditsiiniõde. Kohalike omavalituste sotsiaalvaldkonna töötajate vestlustest selgus, et hooldusplaani koostamisel nad ei osale, hooldekodu teenuse saamiseks on valinud teenusesaajad või nende lähedased ning koostatud hooldusplaanidega tutvunud ei ole, kuid senine info teenuse osutamisest on olnud positiivne.

- 3.2.6. **SHS § 22 lõiked 1 kuni 4** sätestavad teenuseosutaja kohustuse tagada ööpäevaringselt personali olemasolu, kelle kvalifikatsioon ja koormus võimaldavad tegevusi ja toiminguid viisil, mis on kindlaks määratud hooldusteenust saavate isikute hooldusplaanis.

Hooldusteenust osutavad vahetult hooldustöötaja ja abihooldustöötaja, viimase tööd juhendab hooldustöötaja. SHS § 22 lõike 5 kohaselt ei tohi teenust vahetult osutada isik, kelle karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenust saada õigustatud isiku elu, tervise ja vara. ÜHteenuse osutajad peavad planeerima hooldusteenuse osutamist ja tagama nõuetele vastavate hooldustöötajate piisavuse, kes teostavad hooldustoiminguid. Hooldustöötajate hulk ja kvalifikatsioon peavad vastama teenuse sisule ja keerukusele ning asutuse suurusele ja hooldusel olevate isikute vajadustele.

Hooldekodus töötab kokku 21 inimest, 19.08.2024 MTRi andmetel osutavad neist vahetult teenust 16, kellest kuus on abihooldustöötajad. Teenust vahetult osutavad töötajad on registreeritud töötamise registris. Hooldustöötajate nõuetele vastavust karistusregistrist oli kontrollitud. Hooldekodu juhataja sõnul teostab ta kontrolli hooldustöötaja tööle asumisel ja edaspidi üks kord aastas.

Järelevalve algatamise teatega paluti esitada hooldus- ja abihooldustöötajate 2024. aasta aprilli, mai, juuni ja juuli tööajagraafikud. Tööaeg on vastavalt 8/12/24 tundi ja vahetused kella 8.00-17.00, 7.30-19.30, 8.00-8.00. Abihooldustöötajad töötavad viisil (kuni 12 tunnistes vahetustes), et nende juhendamine on tagatud hooldustöötaja poolt. Öhtusel ja öisel ajal jääb tööle kummassegi korpuses üks hooldustöötaja, seda kinnitasid esitatud tööajagraafikud. Enne hooldustöötajate tööpäeva algust toimub alati vahetuse üleandmine. Vestlustest selgus, et asutuses töötama motiveerib ühtne ja toetav meeskond, paindlikud töötingimused, ühiste traditsioonide loomine. Hooldekodu juhtaja viib läbi tegevusi 01.07.2026 rakenduva määruse nr 36 § 3 nõude täitmiseks, paikvaatluse päeval toimus vestlus uue töötaja värbamiseks.

- 3.2.7. **SHS § 22¹ lõike 6** kohaselt avalikustab ÜHteenuse osutaja teenuskoha maksumuse hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike kulude (tööjõukulud, tööriietuse, isikukaitsevahendite, tervisekontrolli, vaksineerimise, koolituse ja supervisioonide kulud), maksumuse ühe teenusesaaja kohta.

Hooldekodu veebile www.painurmekodu.ee on avaldatud ÜHteenuse hinnakiri, välja on toodud isiku hooldamisega seotud kulu (730 eurot).

Rahandusministeeriumi koostatud hoolduskulu mudeli soovitusliku näidiskalkulaatori andmetel (2024 a.) peaks Hooldekodu hoolduspersonali kulu olema seisuga 19.08.2024 ühe teenusesaaja kohta kuus keskmiselt 711 eurot. Arvestuse aluseks on MTRi kantud hoolduspersonali andmed (16 hooldustöötajat ja kuus abihooldustöötajat) ning teenuskohtade arv. Kalkulaatoris on hooldus- ja abihooldustöötaja töötasudena arvesse võetud meditsiinisüsteemis töötavate hooldus- ja abihooldustöötajate töötate töötasu.

3.2.8. Majandustegevusnõuete täitmine

MSÜS § 30 lõike 2 kohaselt on tegevusloa omajal kohustus teavitada tegevusloa väljaandjat (SKA) tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul.

Hooldekodu ei ole täitnud MSÜS §s 29 sätestatud ettevõtja hoolsuskohustuse ning ei ole teavitanud SKAd tegevusloa kontrollieseme ja kõrvaltingimuste muutmisest tähtaegselt (hooldustöötaja töölt lahkumisest või tööle vormistamisest). Kontrollimistel (01.08.2024) selgus, et MTRis on kanded töötajate (M.A., E.K. ja E.T.) kohta, kelle töösuhte teenuseosutajaga oli lõppenud. 13.08.2024 juhatuse liikme poolt esitatud töötajate nimekirjas on vahetult ÜHteenust töötajad (H.O., A.T.), kelle andmed MTRist puudusid ning kelle vastavust SHSis kehtestatud nõuetele ei olnud võimalik kontrollida.

Teenuseosutaja asus järelevalve menetluse ajal täitma MSÜS § 30 lõike 2 nõuet, eemaldas MTRist töösuhte lõpetanud töötajate andmed ning esitas koheselt (13.08.2024) puuduvad vahetult teenust osutavate töötajate andmed ja kõrvaldas rikkumise 13.08.2024.

IV. TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

- 4.1. SKA on koostanud väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse kvaliteedijuhise, mis on abivahendiks ja ühtsete arusaamade kujundamise aluseks kvaliteetse teenuse pakkumisel kõigile üldhooldusteenuse korraldajatele, teenuse osutajatele ning teenuse kasutajatele.
- 4.2. Mõelda töökorralduslikult läbi, et hooldustöötajad kasutaksid hooldusplaane hooldustoimingute tegemise alusdokumendina
- 4.3. Teenuste arendamisel ja toimetulekuks keeruliste (agressiivsete) teenusesaajatega teha koostööd [Dementsuse Kompetentsikeskusega](#).

(allkirjastatud digitaalselt)
Inna Tamm
järelevalve peaspetsialist